

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Oviedo, Francisco de

Lvgdvni, M.DC.LI.

§. 3. An ex vi conuersionis debeat definere terminus à quo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95503](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95503)

est noua illius productio, sed noua praesentia superaddita productioni antiquae, quae erit nouum fieri nouae praesentiae, ex vi cuius fiat Eucharistica praesentia, eadem enim actio productiua corporis Christi poterit habere plures praesentias quae sint plura fieri plurium praesentiarum corporis Christi, quibus definitiue existit in Eucharistia, & in Caelis circumscriptiue. Rem declaro, & confirmo: posita hac secunda reproductione, quam ponit P. Soar. cum illa praesentia, quae est fieri praesentiae Eucharisticae, actio illa, ex vi cuius Christus existit in caelis, si per possibile, vel impossibile deficeret actio prima productiua Christi, non deficeret Christus, quia ex vi huius secundae productionis sufficienter conseruaretur, neque deficeret ut existens in Caelis, quia ut existens Caelis tantum addit praesentiam distinctam ab ipso ut existente in Eucharistia, quae supposita existentia Christi in Eucharistia existit per actionem terminatam ad ipsam praesentiam caelestem sine alia noua actione terminata ad corpus Christi, res enim existens in hoc loco praecise per actionem nouam terminatam ad nouam praesentiam ponitur in alio loco sine noua actione terminata ad existentiam rei: ergo intelligitur substantia Christi corporis cum unica tantum actione terminata ad illius existentiam, & cum pluribus actionibus terminatis ad diuersas praesentias, quae actiones terminatae ad praesentias, sint quasi modificationes actionis terminatae ad corpus Christi, vel proprii modi illius, ut vult Soar, qui asserit praesentiam actionis esse fieri praesentiae termini existentis in Caelis, & in Eucharistia per veram conuersionem, quae non consistit praecise in actione terminata ad corpus Christi, sed in actione sic modificata, ut terminetur ad corpus Christi tali modo praesens in Eucharistia: ergo ex eo, quod ita modificetur actio, qua primo Christus fuit productus, dabitur conuersio corporis Christi absque eo quod detur noua actio, siquidem ex actione antiqua, & noua illius modificatione potest fieri concretum eiusdem rationis, quo fit ex noua productione, & ex modificatione eiusdem: haec enim modificatio, quae reproductioni superadditur potest addi primae productioni, quia prima productio, & secunda productio materialiter sumptae ut distinctae ab hac modificatione eiusdem omnino sunt rationis, eundem formalem terminum respiciunt, & neutra potest habere rationem conuersionis, quia utraque terminatur ad nudam substantiam corporis Christi, quae per se sumpta non dicit modum existendi Eucharisticae, neque aliquam oppositionem cum substantia panis.

§. III.

An ex vi conuersionis debeat desinere terminus à quo.

15 **P**raecipuum argumentum, quo nos impetunt aduersarij in hunc modum procedit. Ad hoc ut detur conuersio non sufficit ut terminus à quo desinat esse sub illo, sub quo fit conuersio, sed requiritur ut absolute desinat esse, ita ut non maneat in rerum natura: verbi gratia, ut panis conuertatur in corpus Christi non sufficit, quod panis desinat esse sub accidentibus, sub quibus ponitur corpus Christi, sed requiritur absolute ut panis simpliciter secundum se desinat esse, ita ut in rerum natura non permaneat: ergo requiritur ut terminus ad quem denuo producatur per nouam actionem ad illum terminatam, etiam si terminus antea praexistit. Respondent nonnulli ad conuersionem panis in corpus Christi sufficere per se loquendo substantiam panis non permanere sub antiquis accidentibus, in quae succedit corpus Christi, necessarium tamen desinere substantiam panis, quia eo ipso quod remaneat sine accidentibus nequit naturaliter conseruari, sicut alij de materia panis philosophantur existimantes ex vi conuersionis formaliter tantum per se deficere formam panis, & materiam consequenter, quia materia non potest naturaliter conseruari sine forma. Contra hanc doctrinam vulgo obicitur sequi vnum corpus conuerti in aliud, quando illud è loco pellit, quia desinit esse in illo loco, in quem succedit corpus aliud, & ita posse dici hominem conuerti in bestiam, quando ab hac illius locum occupare incipiente è loco pellitur. Hoc argumentum nullius est momenti, quia cum corpus è loco pellitur ab alio, nullum accidens corporis expulsi remanet, in quod succedat corpus expellens, quia ubi intrinseca expellens, & expulsi sunt realiter

Franc. de Quiedo, Philosoph. Tom. 1.

diuersa spatium imaginarij nihil est, & locus extrinsecus proprie non est accidens locati, quia est illi nimis extrinsecus, & ita non datur conuersio quando vnum corpus succedit in locum aliud, quia nihil illis commune datur.

16 **O**bsiunt alij: Sequi corpus Christi conuerti in nostram substantiam, & in substantiam vermis, quando corruptis accidentibus Eucharisticis desinit esse sub illis corpus Christi, & succedit nostra substantia, vel substantia vermis, quae succedit sub illis accidentibus. Nonnulli apud P. Soar. disp. 4. sect. 3. in initio, non reuocant consequentiam concedere: asserit tamen P. Soar. nequaquam concedendam esse, neque esse tutum in re tam graui ab antiquis Theologis recedere, esseque piorum aurium offensiuum asserere Christum conuerti in substantiam vermis, & in alias huiusmodi substantias. P. Arriaga disp. 1. sect. 3. subsect. 1. ait se non magnum absurdum videre in consequentia admittenda, & non improbabilius posse admitti, neque illius doctrinam inter viros doctos prolata aliquid scandalum allaturam, quod si gigneret, tantum esset apud ignaros, qui si audirent Verbum diuinum posse vni hypostatici formae leonis aliorumve animalium putarent hoc non sine ingenti blasphemia dici, quod tanquam verum defendit P. Soar. & communis Theologorum sententia.

17 **H**is non obstantibus: sentit Arriaga probabilis negari consequens, quia videtur nullum esse accidens commune, sub quo fiat conuersio, accidentia enim panis non remanent quando succedit forma alia recedente corpore Christi accidentia, quae formam illam sequuntur, non fuerunt in Christo, qui potius recedit, quia veniunt talia accidentia: ergo conuersio haec corporis Christi in nostram substantiam non fit sub accidentibus panis, neque sub accidentibus formae aduenientis: ergo sub nullo communi accidenti cum in sententia Arriagae quantitas distincta ab aliis accidentibus non admittatur. Displicet maximopere solutio, quia quando succedit forma vermis, etsi deficiat aggregatum illud accidentium, sine quo forma panis non potest naturaliter conseruari, non tamen deficit omne accidens, ita ut nullum permaneat ex his, quae aggregatum illud constituebant, sunt enim plura accidentia, quae remanent in quocumque genito ex his quae praecesserunt in corrupto praecedenti, & sic producta substantia vermis remanebunt plura accidentia ex his, quae constituebant temperamentum panis, sub quibus loco panis erat corpus Christi: ergo si ex alio capite non obtaret, posset sub his accidentibus fieri conuersio. Secundò quovis deficiat temperamentum requisitum ut naturaliter sub illo posset conseruari forma panis non recedit corpus Christi, sed antequam deficiat hoc temperamentum, deficiunt alia accidentia, quae ad perfectum panis temperamentum pertinebant, licet sine illis posset conseruari forma panis, loco quorum succedunt alia, quae incipiunt disponere ad formam venturam, quando recedit corpus Christi, quae remanent adueniente substantia compositi venturi: ergo sub his etiam posset fieri conuersio, si ex alio capite non obtaret. Tertiò temperamentum panis in aliquibus gradibus cuiusvis ex quatuor qualitatibus conuenit cum temperamento cuiusvis compositi venturi recedente corpore Christi: ergo gradus illi communes temperamento panis, & temperamento compositi venturi iidem perseverabunt recedente corpore Christi, & adueniente alio composito: ergo sub illis posset fieri conuersio, si ex alio capite non repugnaret.

18 **Q**uidquid sit de absurdo consequentis ego consequentiam negarem, etiam si concederem ad conuersionem non requiri absolutam destinationem termini à quo, assereremque Christi corpus non conuerti in formam aliti speciebus Eucharisticis, quia Christi corpus non desinit esse sub speciebus ex aduentu formae aliti, sed ex defectu accidentium panis, quibus est annexa praesentia Eucharistica, & ita praecise ex eo quod haec deficiant deficit corpus Christi, ita ut prius sit introduci dispositiones aliti, posterius deficere dispositiones panis (loquor de prioritate, & posterioritate naturae, haec enim omnia in eodem temporis instanti contingunt) deinde deficere corpus Christi, & postea creari materiam, in quam introducenda est forma aliti, & vltimò formam hanc introduci. Hac ratione corpus Christi non desinit ex vi substantiae aduenientis, quia ante illam supponitur non existens Eucharistica sub illis accidentibus, & ita non potest dici conuerti in substantiam aduenientem, quia de ratione illius, quod conuertitur

M m 2

est

est definire esse sub accidentibus, aut subiecto communibus ratione illius in quod conuertitur. Contra hanc solutionem statim se offert doctrina tradita Controv. 8. Phys. punct. 3. ubi dixi formam substantialem expellendam esse à subiecto non solum ex defectu dispositionum etiam si ab illis dependeret in conservari, licet talis defectus supponatur ad formam contrariam, & ex se sufficiens esset ad inferendam negationem formæ, sed etiam ratione formæ contrariæ, à qua simul & à defectu dispositionum, qui esset prior illa, procederet expulsio formæ præexistentis: ergo eadem ratione in nostro casu diceretur, etiam si defectus accidentium panis sufficiens sit ut ex vi illius tantum recedat corpus Christi seu definat esse Eucharisticè, non definire esse præcisè ex defectu accidentium, sed ratione huius defectus, & ratione substantiæ aduenientis impossibilis cum corpore Christi Eucharisticè existenti, & sufficientis illud ab his accidentibus expellere. Respondeo: disparem esse rationem, quia forma, quæ alij succedit non supponit illam expulsam prioritate naturæ, neque illius introductio dependet ab illius expulsionem tanquam ab aliquo antecedenti, quia etsi sit impossibilis cum illa sufficiens est illam expellere, & ita non illam expulsam supponit. In nostro verò casu dici potest substantiam succedentem corpori Christi non habere virtutem ad expellendum corpus Christi ab illis accidentibus, sed necessariò illud supponere expulsam. Ratio autem, quæ me mouet ad asserendum substantiam aduenientem necessariò supponere negationem corporis Christi sub illis accidentibus hæc est. Deus conservat Christum sub accidentibus panis, & non producit substantiam panis dum accidentia perseverant, etiam si accidentia exigant productionem substantiæ panis: ergo Deus conservat Corpus Christi Eucharisticè existens independentem ab exigentia causarum naturalium respectu substantiæ impossibilis cum illo: ergo illud conservabit & illam substantiam impossibilè non producet, etiam si illius dispositiones eiusdem substantiæ productione exigant: ergo nunquam corpus Christi poterit expelli ab aliqua substantia, quia etsi quæcumque adueniens esset impossibilis cum illo, & illud expelleret si produceretur, tamen produci nequit donec supponatur Christus non existens sub illis accidentibus, quia Deus Christum suo Eucharisticè existentem conservat independentem ab exigentia formæ contrariæ, sicuti si Deus decrevisset conservare calorem in hoc subiecto independentem à forma contraria frigiditatis, frigiditas non posset calorem expellere, neque introduci in subiectum caloris sicuti de vnione hypostatica multi affirmant reddere Christi humanitatem impeccabilem, quia in sensu composito impossibilis est vnio cum peccato, & peccatum non potest illam ab humanitate dividere, quia Deus illam conservat independentem à quocumque contrario. Itaque dicendum Deum conservare modum Eucharisticum corporis Christi sub accidentibus panis tantum dependentem ab existentia horum accidentium, & independentem ab omni alio, & ita tantum ex defectu accidentium deficere poterit, & non ex defectu aliis substantiæ, neque aliqua impossibilis cum hoc modo existendi produci poterit, si prius natura non supponatur ad illius productionem negatio modi, ex vi cuius Christi corpus Eucharisticè existit.

19

Hæc dixi ut ostenderem inferendum non esse Christi corpus recedens ab accidentibus conuertere in substantiam succedentem, etiam si non requiratur terminum à quo definire esse secundum substantiam, sed tantum sub speciali modo aliquo, nihilominus omnino verum existimo terminum à quo conuersionis secundum suam substantiam debere definire esse, ita ut non solum non existat modo, quo antea existerat, sed neque in rerum natura permaneat aut existentiam habeat. Quia si dicatur sufficere ad conuersionem panis in corpus Christi, substantiam panis non existeret sub accidentibus panis, difficile potest ratio reddi propter quam substantia panis in rerum natura non permaneat, dicere autem substantiam panis absolute non definire esse nefas est. Quod enim dicitur substantiam definire esse, quia manet sine accidentibus, sine quibus non potest conservari difficile est, quia ex eo quod substantiæ deficient accidentia, quæ sunt illa posteriora, & ab ipsa dependent, non videtur defecturam substantiam, quia, quod est prius non deficit ex defectu illius, quod est posterius. Neque materia prima ex defectu horum accidentium, neque ex defectu formæ panis substantialis deficeret, quia ut dice-

bam Contr. 2. Phys. punct. 7. materia sine forma constituta peteret naturaliter conservari. Vide quæ de hac re, & dependentia à posteriori scripsi. Ratio à priori est quia terminus à quo transit à se ipso in terminum ad quem, & illud, quod erat terminus à quo, verbi gratia, panis, fit corpus Christi, quod est terminus ad quem. Conuersione enim est transitus non solum ex vno in aliud, sed vnus in aliud, verbi gratia, non est transitus ex vno subiecto in aliud, ad quod sufficeret relinquere hoc subiectum, & aliud acquirere, sed vnus in aliud, hoc est ex eadem entitate quæ transit, quæ se ipsam respicit tanquam terminum à quo, quem relinquere debet, illud enim à quo fit transitus relinquendum est, nihil enim transit ab illo, in quo perseverat, non potest autem se ipsum relinquere nisi per defensionem sui, dum enim perseveret in se ipso, & quasi secum erit, & ita non diceretur à se transisse, terminus autem ad quem non est illud à quo fit transitus, & ita sufficeret ut terminus à quo fiat terminus ad quem, quin ipse terminus ad quem fieri incipiat, quia ut hoc fiat aliud non requiritur, illud aliud tunc fieri, sed in illud, siue tunc, siue antea factum transire, quod conuertere, & fieri dicitur. Itaque substantia panis relinquit se ipsam, & quasi acquirit aliquid distinctum à se, in quod transit, & quod fit, ut autem se ipsam relinquat necessum est relinquere suam existentiam, ut autem quasi acquirat aliquid distinctum à se non requiritur illud distinctum tunc produci, potest enim illud, quod iam diu productum est nunc acquiri.

Rursus obiicitur ex modo loquendi Patrum assentientium corpus Christi fieri, produci, vel creari in conuersione Eucharistica. His testimoniis rectè respondet P. Vasquez. Patres nihil aliud significare voluisse, quam virtute verborum substantiam panis, & vini transire in corpus Christi: ratione enim conuersionis corpus Christi constituitur in hoc Sacramento, ac si denudò crearetur. Instat Hurtad. ex profa Missæ dicente: *Fitzque sanguis Christi merum*, quæ propositio esset falsa, & inepta si corpus Christi non fieret per nouam actionem. Sinitrè propositionem hanc interpretatus est Hurtad. quia in illa verbum *fieri*, seu participiū *factus*, in illo inclusum non prædicatur de sanguine, sed de mero & propositio debet contrui, merū fit sanguis Christi, ac proinde si verbum *fieri*, seu illius participiū importaret actionem terminatā ad subiectū, de quo prædicatur potius deberet inferre Hurt. verbum *fieri* importare actionem terminatam ad merū, quā ad sanguinem Christi, quod absurdū est si intelligatur de vera actione positiua: denique ergo propositionis est: merū fit sanguis Christi: *El vino se à hecho sangre de Christo*, hoc est definit esse in Christi sanguinem.

Vltimò obiicitur: si per conuersionem Eucharisticam non producit corpus Christi sed tantum ponitur sub speciebus, sequitur conuersionem Eucharisticam non esse substantialem, quia tantum est quædam præsentatio, seu adductio corporis Christi per nouam præsentiam localem seu vnionem accidentalem ad accidentia panis, quomodocumque hæc vnio constituitur, ad quem tantum terminabitur conuersionis, ac proinde non erit substantia, sed accidens. Resp. conuersionem dicere oppositionem inter terminum à quo & terminum ad quem, quæ oppositio substantialis dicitur ex eo quod inter terminos substantiales versetur, ex vi enim illius vnæ substantia immediatè transit in aliam, quod est conuersionem esse substantialem, & terminari ad substantiam formaliter ut conuersio est, quia conuersio ut conuersio formaliter respicit tanquam terminum formalem illud, in quod fit conuersio, licet materialiter sumpta, ut productio est respicit accidens, videlicet modum illum, seu præsentiam localem, ex vi cuius Christus existit sub panis accidentibus, ut ex P. Lugo dicebam puncto immediatè præcedenti, sed dicit P. Soar supra aliud esse conuersionem esse substantiarum, aliud esse substantialem, conuersionem esse substantiarum dicit ex vi illius vnæ substantiam conuertere in aliam, esse verò substantialem dicit respicere tanquam terminum formalem substantiam, quem non respicit conuersio Eucharistica, si ex vi illius non producit Christi corpus, sed tantum modus ille accidentaliter existendi sub speciebus panis. Resp. terminum formalem à quo conuersionis esse illud, quod conuertitur, & quod definit esse, & terminum formaliter ad quem conuersionis ut conuersionis esse illud in quod aliud transit, & in quod conuertitur, ut dicebam puncto præcedenti, ac proinde eo ipso quod conuersio est substantiarum, & ex vi illius vnæ substantia in aliam conuertitur, respicit

respicit vñā substantiam tanquam terminum à quo, & aliam tanquam terminum ad quem, & est conuersio substantialis, quia formaliter vt conuersio est terminatur ad substantiam, neque conuersio ex alio capite potest dici substantialis nisi quia ad substantiam terminatur, sicut actio substantialis dicitur, etsi entitatiū sit accidens, ex quo ad substantiam terminatur. Instabis: conuersio vt productio est terminatur ad modum illum accidentalem, & non ad substantiam secundum sententiam traditam: ergo non est simpliciter substantialis. Retorquo argumentum: conuersio etsi sit productio corporis Christi in sententia P. Soar non tantum terminatur ad corpus Christi secundum se, sed ad corpus Christi sub illo modo existenti sub speciebus Eucharisticis: ergo non solum respicit tanquam terminum substantiam corporis Christi sed modum illum accidentalem: ergo terminatur ad accidens: ergo accidentalis dicitur. Resp. conuersionem dici substantialem ex eo quod formaliter vt conuersio est terminatur ad substantiam, etiamsi materialiter vt productio est modum accidentalem respiciat vt terminum.

§. IV.

Totius difficultatis resolutio.

22 **E**x dictis de natura conuersionis, & de illius proprietatibus facile erit definire, quomodo generationi ratio conuersionis contingat, & in quibus generationibus intercedat conuersio. Primum certum est de conceptu generationis conuersionem non esse, quia generatio non dicit corruptionem formæ, neque alicuius entitatis habentis oppositionem cum termino formali, aut totali generationis, neque dicit materiā primā, aut aliquod accidens, quod terminum genitum afficiat præcessisse in aliquo termino, qui ex vi generationis definat esse, quæ essentialiter requiruntur ad rationem conuersionis vt dictum est. Secundum certum est etiam non omnem conuersionem esse generationem, quia etiam si quidquid est in substantia panis, & modus vnionis inter materiam, & animam humanitatis Christi crearentur, ac proinde totum corpus Christi compositum ex materia, & forma esset creatum, substantia panis conuerteretur in corpus Christi absque vlla generatione adhuc præexistente, quæ respiceret terminos conuersionis, neque aliquid ad illorum constitutionem spectans, & in substantiis creatis certum est posse dari conuersionem sub aliquibus accidentibus communibus etiam si nulla intercedat ipsorum generatio. Itaque generatio & conuersio mutuo exceduntur, dantur enim generationes, quæ conuersiones non sunt, & conuersiones, quæ non sint generationes, licet aliquando in eadem mutationem consiliat generatio, & conuersionis ratio.

23 In generatione compositorum, quorum formæ materiales sunt regulariter duplex reperitur conuersio, conuertitur enim forma corrupta in formam genitam conuersione formali, quæ propriè est conuersio vt dicebam supra, & conuertitur totum genitum in totum corruptum, quia ex vi totius geniti definit esse totum corruptum, & vtrique eadem est materia communis. Conuersio hæc totius in totum non distinguitur à conuersione vnionis in vnionem, quia non alia ratione totum genitum ponitur in rerum natura, neque destruitur totum corruptum, nisi quatenus destruitur vnio huius, & illius vnio producit. In morte hominis, & generatione cadaveris, etsi vnum totum conuertatur in aliud, non tamen vna forma in aliam conuertitur, quia rationalis anima non definit esse secundum se, etiam si producat forma cadaveris, & introducatur in materiam, quam ante informabat rationalis animus, ac proinde non potest esse terminus à quo conuersionis, neque in formam cadaveris conuertitur, quia terminus à quo conuersionis, qui in terminum ad quem conuertitur, debet definire esse secundum suam entitatem, & in rerum natura non permanere, anima autem rationalis separata à materia verè existit, & permanet in rerum natura. In hominis generatione duplicem conuersionem reperio totius corrupti in totum genitum videlicet hominem, & conuersionem formalem formæ embryonis, aut aliud quæcumque sit, quæ præcedat rationalem animū, in ipsum rationalem animum. Priorem conuersionem admittit communis sententia: posterior hanc negat Hurt. disp. 1. sect. 4. tum quia anima rationalis non educitur ex potentia materiæ, tum quia non opponitur cum forma precedenti ratione sui, sed ratione vnionis. Neutra ratio me mouet, non prior quia ad

Franc. de Ouedo, Philosoph. Tom. 1.

conuersionem non requiritur terminum in quem sit conuersio educi ex illo, sub quo sit conuersio, possunt enim conuerti illa, quæ per se creantur, vt dicebam supra, neque requiritur terminum ad quem produci ex vi conuersionis vt nuper probabam. Posterior ratio non mihi maioris ponderis est, quia vt probaui Contr. 8. Phyl. punct. 3. forma media vnione opponitur cum aliā non solum vt vnità, sed vt educā, & ita anima rationalis vt vnità non solum immediate destruit vnionem formæ embryonis, & consequenter ipsam formam, quæ sine hac vnione non potest conuerti, sed immediate opponitur cum ipsa forma, vt educā, & exigit ne ulterius educatur, quod est exigere suspensionem influxus, quo conseruatur. Ad illud, quod dicit Hurt. formam rationalem non opponi per se ipsam, sed per vnionem. Respondeo animam rationalem per se ipsam esse destructiuam in actu primo formæ embryonis, indigere tamen vnione tanquam causalitate requisita vt in actu secundo illam destruat, seu in actu secundo hic. & nunc exigat illius destructionem, sicuti forma educā mediā educatione tanquam causalitate, seu applicatione exigit destructionem formæ oppositæ, quam non exigeret, si non educeretur, nihilominus dicimus per se ipsam immediate opponi cum aliā. Ex his argumentum desumitur ad probandum in generatione hominis, & corruptione embryonis reperiri omnes condiciones requisitas, vt dicatur formam embryonis conuerti in animam rationalem, quia aduenit anima rationalis per impossibilitatem, quam habet cum illa, & vtrique est subiectum commune. Neque obest animam rationalem non produci in generatione hominis, quia necessum non est, ex vi conuersionis produci terminum ad quem conuersionis.

PUNCTVM VI.

De Generatione viuientium.

Theologi omnes cum Doctore Angelico 1. part. quæst. 27. art. 2. viuientium generationem definiunt: *Origo viuientis à viuente à principio coniunctio in similitudinem naturæ*, quæ definitio videtur desumpta ex Aristot. variis in locis, nam 8. ethic. cap. 12. dixit genitum debere esse coniunctum generanti: debere autem esse in similitudinem naturæ docuit idem Philosophus 2. de anima cap. 4. tex. 34. & 7. Meta. cap. 8. tex. 18. & 1. de Gener. animalium cap. 1. Addit Maior in 1. dist. 13. quæst. 1. Generationem hanc debere esse à viuente cognoscente se, vt hac ratione plantæ excludantur à vera generatione, siquidem vna arbor alius arboris filia non dicitur. Consentit P. Vasquez disput. 113. cap. 2. num. 6. Dissentiunt alij plurimi Doctores cum recentiorum magna. Cæterum nomen *filij* tantum tribui viuientibus, quæ ab aliis cognoscitiuis procedunt citra controuersiam est, actuale verò cognitionem ad hanc filiationem in principio, à quo procedit necessariam non esse, frustra quicumque negabit, nullus enim dicit prolem procreatam à femina dormiente in instanti, in quo semen virile recepit, & proprium decidit, & in instanti in quo exercetur actio productiua ipsius prolis rationem filiationis non trahere à tali femina, & hanc propriè matrem non esse. His positis vix aliquid potest circa rem in quæstionem verti, quod ultra nomen procedit. Certum enim est arbores non dici filias, an verò hoc procedat ex eo, quodd cognoscitiuæ non sint arbores, quæ aliarum sunt principia, vel ex aliis peculiaribus circumstantiis, quæ reperiuntur in generationibus sensitiuorum, & non in generationibus viuientium, quæ tantum se nutriunt incertum est, non enim potest certò sciri, quā ratione apud maiores nostros inualuit vltus non tribuendi filiationem viuientibus, quæ à purè sensitiuis procedunt. Coniecto ego arboribus, & plantis vulgo filiationem denegatam fuisse, quia regulariter vix speciem aliquam similitudinem sensibus perceptibilem habet planta, seu arbor cum principio, à quo fuit producta, quam non habeat cum aliis plantis, seu arboribus eiusdem speciei, & cum de ratione filij sit similitudo, hinc fit, vt illis, in quibus vulgus vix aliquam similitudinem agnouit, filiationis proprietatem non impertiat. Neque refert minorem habere similitudinem equam cum asino, & nihilominus alij filiam dici, quia hoc peculiare est in vna, vel altera sensitiuorum monstruosa generatione, & pro omnibus idem loquendi modus est institutus.

M m 3